

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESJENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

INDUSTRIJSKA ZAROTA V RUSIJI

Pričetek procesa proti „industrijski stranki“ v Moskvi — Obtoženci priznavajo očitke obtožnice in navajajo zanimive podrobnosti o velikopotezni akciji za obnovo monarhije v Rusiji

Moskva, 26. novembra. Včeraj se je pričel takozvani proces proti celi vrsti inženjerjev in profesorjev, katerih aretacija je zbudila svoječasno v inozemstvu veliko senzacijo. Obtožencem očitajo, da so sabotirali sovjetsko industrijo in tako pripravljali francosko vojaško intervencijo v Rusiji. V Moskvi kakor tudi v drugih ruskih mestih so bile sprejete številne resolucije, ki smatrajo, da je krivda obtožencev, kakor tudi nameravana intervencija Anglije in Francije v Rusiji dokazana. Resolucije zahtevajo, naj se obtoženci obsodijo na smrt z ustrelnjem. Za razpravo vlada po vsem svetu ogromno zanimanje.

Sodišču predseduje Višinski, prisodniki so Antanov, Tirat, Saratovski in Lvov. Državni tožilec je Krilenko. Razpravi prisostvuje nad 1000 zastopnikov delavcev, najodličnejših zastopnikov znanstvenih literarnih in inženjskih krogov, veliko število sovjetskih novinarjev in 70 zastopnikov inozemskih listov.

Po prečitanih obtožnicah so vsi obtoženci na vprašanje predsednika priznali, da so krivi zločinov, ki jih obtožujejo.

Po otvoritvi razprave se je vršila po moskovskih ulicah ogromna demonstracija proti inozemski intervenciji v Rusiji. Ogromne množice delavcev so se valile proti delavskemu domu, kjer zaseda sodišče. Število demonstrantov cenijo nad milijon oseb. Demonstranti so nosili napise »Doli z organizatorji inozemske intervencije«, »Smrt izdajalcem« in slično.

V odgovor na uničevalno delovanje industrijske stranke in akcijo Francije proti Rusiji je osrednji svet ruskih delavskih sindikatov pozval delavce, naj podvoje svoje napore za udejstvitev petletnega industrijskega načrta, ki naj se izvede že v štirih letih. Končno je svet delavskih organizacij proglasil mobilizacijo vseh gospodarskih sil Rusije, da nadomesti in popravi škodo, ki jo je napravila industrijska stranka.

Moskva, 26. novembra. Včeraj popoldne se je pričela pred vrhovnim sodiščem razprava proti takozvani industrijski stranki. Med obtoženci so večinoma intelektualci, profesorji, inženjerji itd., k. so obtoženi, da so organizirali sabotažo v industrijskih podjetjih in skupno z emigranti v inozemstvu pripravljali oboroženo intervencijo v Rusiji v svrhu obnove monarhije.

Po prečitanih obtožnicah je predsednik vprašal vsakega posameznega obtoženca, ali se čuti krivega. Vsi brez izjeme so to vprašanje potrdili. Prvi je bil nato zaslišan prof. Ramsin, ki je v svoji 2½ urni izjavi med drugim dejal: »Nočem se braniti in zagovarjati, ker je moje delovanje jasno. S tem procesom je naša akcija prekinjena, kdo ve, ali bo sploh kdaj obnovljena. Jedro naše organizacije je bila takozvana inženjska centrala, ki je vodila vso akcijo. Aktivno so sodelovali takozvani belogardisti, ki so sestavili poseben intervencijski načrt v sporazumu s francoskim in angleškim generalnim štabom. Sestavljena je bila po-

sebna komisija, ki je v podrobnostih izdelala načrt za intervencijo, ki bi imela slediti sredi poletja l. 1931. Francija bi aktivno sodelovala pri tej intervenciji, marveč bi dala na razpolago samo orožje za oborožitev belogardistov. Aktivno bi izvršile intervencijo Poljska, Rumunija in vse obrobne države sovjetske Rusije.«

Razprava je bila ob 6. zvečer prekinjena in se je danes dopoldne nadaljevala. Tudi vso današnjo dopoldnansko razpravo je izpolnilo zasliševanje Ramsina, ki ničesar ne taji in razkriva zanimive podrobnosti velikopotezne akcije, ki bi po mnenju strokovnjakov vsekakor uspela, če bi je ne bili pravočasno odkrili.

Beograd, 26. nov. Beograjski listi objavljajo obširna in zanimiva poročila iz Rusije o najnovejšem revolucionarnem pokretu. »Vreme« piše, da so bile štiri dni prekinjene vse telefonske in brezžične zveze ne samo z inozemstvom, marveč tudi med Mosko in drugimi mesti v notranjosti Rusije. Poljska vlada si je z namenom prazdevala dobiti zvezo s poljskim poslanstvom v Moskvi. Ni nobenega dvoma, da so se odigravali v Moskvi važni dogodki, katerih podrobnosti pa za enkrat še ni mogoče zvedeti. Vsekakor je zelo verjetno, da je prišlo do vojaškega upora v večjem obsegu, kar potrjujejo tudi vesti, da sta bila odstavljena komandanta moskovske in petrogradske armijske oblasti, ki bosta postavljena pred vojno sodišče.

6. september vojaški praznik

Beograd, 26. nov. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz o izpombi pravilnika o vojni službi. Izpomba se nanaša na proslavo 6. septembra kot dan izročitve novih polkovnih zastav. Ta dan se bo odslej slavil v vojski kot vojaški praznik. Poveljniki polkov morajo imeti tega dne predavanja o pomenu 6. septembra za jugoslovensko vojsko. Svečanost mora biti združena z revijo čet.

Važna konferenca o graditvi železnice

Beograd, 26. nov. V teku tedna se bo vršila širša konferenca vseh zainteresiranih ministrstev, na kateri se bo razpravljalo o dograditvi že pričetih in izgraditvi novih železniških prog. Konferenca bo tudi razpravljala o vprašanju kreditov za ta dela, ki se bodo vršila deloma iz rednih proračunskih dohodkov, deloma pa s posojili.

Gospodarska konferenca v Ženevi

Ženeva, 25. novembra. AA. Gospodarska konferenca je odobrila poročilo komisije za verifikacijo pooblastil, nakar je razpravljala o sklepih konference za ukinitelj raznih prohibicijskih carin. Po izmenjavi misli raznih članov je izjavil angleški delegat, da je Anglija opustila razne prohibicijske carine. Predsednik konference je zahteval, da se v protokol konference sprejme tekst o prohibicijskih carinah.

London, 25. nov. AA. Na drugi konferenci Društva narodov za gospodarsko sodelovanje je sir Sydney Chapman naznačil, da je Anglija ukinila carine na barvni izjavi, da bodo revidirale svoje pridržke. Nemčija, Francija in Poljska so nato h konvenciji o uvoznih in izvoznih prepo-vedih iz l. 1928.

Nemčija proti Poljski

Berlin, 26. novembra. AA. Uradno potrjujejo, da bo prihodnje dni izvršena protestna akcija v Ženevi proti poljskemu »nasilju« nad nemško manjšino. Protest se oprta na gradivo, ki ga je poslal nemški generalni konzul v Katovicah. Listi poročajo, da bo zahtevala Nemčija posebno sejo sveta Društva narodov, ker bi bila prihodnja šele meseca januarja in ker nujnost tega vprašanja ne dopušča odlašanja.

Pred splošno stavko rudarjev v Angliji

Ker nameravajo podjetniki znižati meзде, obstoja nevarnost stavke 600.000 rudarjev

London, 26. novembra. Kakor vse kaže, bo prišlo v Angliji zopet do ogromne rudarske stavke. Rudarski podjetniki izkortsčajo omahljivost Macdonaldove vlade pri reševanju premogovnega vprašanja ter pristiskajo na znižanje delavskih meзде. Včeraj so rudarski podjetniki objavili vsem rudarjem v angleških premogovnikih, da bodo od ponedeljka dalje znižali meзде tako, da bodo uveljavljene standardne plače iz l. 1915, povišane za 10%. Nadalje zahtevajo ukinitve vseh doklad za čezurno in ponoč-

no delo, kakor tudi ukinitve vseh drugih doslej običajnih dajatev, ki niso upoštevane v temeljni meзdi. Rudarji seveda vsako znižanje odklanjajo. Danes se bo vršila med zastopniki rudarskih organizacij in zastopniki podjetij konferenca, na kateri bodo razpravljali o tem vprašanju. Če do ponedeljka ne bo prišlo do sporazuma, bo v ponedeljek proglašena generalna rudarska stavka za vso Anglijo. Prizadetih bi bilo okrog 600.000 rudarjev.

Izpremembra vlade v Španiji

Odstop dosedanjega španskega ministra. — Aretacije anarhistov. — Splošna stavka v Saragosi

Madrid, 26. novembra. Notranji minister general Marzo je demisijsiral. Izjavil je, da se ne čuti sposobnega za to mesto v tako kočljivem položaju, v katerem je trenutno Španija. Za to mesto je potreben energičen in dalekoviden mož. Ministrski predsednik Berenguer je njegovo ostavko sprejel.

Madrid, 26. nov. AA. Na mesto odstopenega polkovnika Marza je imenovan za notranjega ministra Matos. Za ministra za javna dela je imenovan Estrada, za pravosodnega ministra pa Montes Jovellar.

Madrid, 26. novembra. AA. Kralj Alfonso je imenoval infanta Carlosa za generalnega nadzornika španske vojske.

Madrid, 26. novembra. AA. Doznava se, da je major Franco pobegnil iz vojaških

zaporov, ker mu je uspelo prežagati železno mrežo na oknu. V prihodnjih dneh bi bili morali jetniki prepeljati v trdnjavo San Cristoval pri Pampluni. Listi spravljajo njegov pobeg v zvezo z govoricami o bližnji vojaški vstaji. Franco je baje vodja skupine letalskih oficirjev, ki so nezadovoljni z režimom.

Madrid, 26. novembra. V zvezi z begom majorja Franca je izginil tudi njegov mehanik, ki se je udeležil prekooceanskega poleta. Mehanik se je najbrž pridružil Francu, kateremu je bil zelo udan. V Barceloni je policija aretirala 3 anarhistov.

Saragosa, 26. novembra. Tu je bila proglašena splošna stavka. Stavka 3000 delavcev.

Katastrofalen potres na Japonskem

Večje število naselbin žrtve potresa — Mnogo človeških žrtve — 300 delavcev zasutih v tunelu

Tokio, 26. novembra. Tu so zabeležili včeraj ob 4. zjutraj močan potresni sunek.

Tokio, 26. nov. AA. Po zadnjem uradnem obvestilu je bilo v potresni pokrajini Shizuoka 187 oseb ubitih, dočim navajajo listi 219 mrtvih. Središče potresa je bilo v Missimi, kjer so od 10. novembra dalje zabeležili po 300 rahlih potresnih sunkov na dan. Mnoge naselbine so postale žrtve požara. Iz ostalih od potresa prizadetih pokrajin manjkajo poročila. Železniške in telefonske zveze so prekinjene. V Atamaju so nastali novi vrelci, ki bruhajo vročo vodo. Usoda 300 delavcev, zaposlenih pri gradnji predora v bližini Atamija, je negotova. Vhod v predor je zasut. Potresna opazovalnica je ugotovila, da je trajal glavni potresni sunek 30 minut.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 26. novembra. Danes je bilo na policiji prijavljenih več tatvin, pa tudi dve manjši nesreči. Trgovskemu potniku Albertu Gogali je nekdo 23. t. m. pri buffetu »Med Hmeljnik« blizu Sv. Križa odpeljal kolo znamke »Torpedo«, vredno 800 Din. Kolo je bilo last Julija Zupanca. — Posestniku Francu Novaku z Viča je nekdo odnesel 250 Din vredne vaje. — Neznani tat se je splazil v sobo hlapca Josipa Štempiharja na Dolenski cesti št. 26 in mu odnesel srebrno uro in double verižico, oboje vredno 380 Din. — Delavec Maks Dolenc je prijavil, da mu je nekdo izpod kozolca Jakoba Jesiha na Rudniku odnesel odejo in pelerico v skupni vrednosti 200 Din. — Trgovcu s kurivom Francu Tritzu je nekdo iz skladišča na Sv. Petra crasti št. 85 odnesel za 200 Din premoga.

V bolnico so morali prepeljati uradnika Ivana Šmida, ki je v neki hiši v Florijanški ulici tako nesrečno padel po stopnicah, da se je ves pobil po obrazu in tudi nekoliko pretresel možgane. — Druga žrtev nesreče je bil dijak Drago Potkaj, ki je na sokolskem telovadišču v Tivoliju prišel pod gugalnico, ki mu je razbila vse koleno. Tudi njega so morali prepeljati v bolnico. Med vožnjo Domžale-Ljubljana je bila 24. t. m. Ivanu Šturčiču iz Domžal v kamniškem vlaku št. 8412 ukradena dolga rjava zimska suknja z listnico, v kateri je bilo 1200 Din. Skupna škoda znaša 3000 Din.

Potres

Beograd, 26. novembra. Beograjski seizmološki zavod je snoči zabeležil močan potres v oddaljenosti 8.900 km. Potres se je pričel ob 20 uri 15 minut in 21 sekund ter je trajal do 21.45. Jakost je znašala 37 mikronov.

Oboroževanje Rusije

Newyork, 26. nov. V komisiji reprezentančne zbornice, ki preiskuje komunistični pokret v Zedinjenih državah, je podal bivši predsednik ameriško - ruske trgovinske agencije Delgas senzacionalne izjave o oboroževanju sovjetske Rusije. Med drugim je izpovedal, da je sovjetska Rusija nabavila v zadnjih treh letih v Ameriki 400 vojnih letal največjega tipa. Letala so bila navidežno naročena za ameriško vojno ministrstvo, so jih pa kot sestavne dele strojev izvažali v Rusijo.

Iz tehnične službe

Beograd, 26. novembra. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim sta imenovana za tehničnega pristava pri strokovnem poglavarstvu v Mariboru prvi breg Folijs Celestin in pri banski upravi v Ljubljani za viš. tehničnega pristava Jovan Ciril.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 22.775. — Berlin 13.50. — Bruselj 7.8905. — Budimpešta 9.8905. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 794.94 — 797.94 (796.44). — London 274.48 — 275.28 (274.88). — Newyork 56.395 — 56.595 (56.495). — Pariz 221.42 — 223.42 (222.42). — Praga 167.39 — 168.19 (167.79). — Trst 296.22 roba. 296.05 denar.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.1280. — Pariz 20.285. — London 25.0825. — Newyork 516.45. — Bruselj 71.97. — Milan 27.025. — Madrid 57.75. — Berlin 123.16. — Dunaj 72.675. — Sofija 3.7325. — Praga 15.31. — Varšava 37.85. — Budimpešta 90.25. — Bukarešta 3.0625.

Predložitev banovinskih proračunov

Proračuni morajo biti predloženi do 1. decembra. — Preprečiti se mora preobremenitev davkoplačevalcev

Beograd, 26. novembra. Finančno ministrstvo je izdalo vsem banškim upravam nalog, da morajo najkasneje do 1. decembra predložiti ministrstvu banovinske proračune. Proračuni so v vseh banovinah že sestavljeni po načelih, določenih deloma že pri sestavi lanskih proračunov, deloma pa po navodilih, ki so bila izdana v teku leta v posameznih konkretnih primerih. Glavno načelo, ki ga je postavila vlada, je načelo vsestranskega štedenja. Zato bodo novi banovinski proračuni obsegali le najnujnejše potrebe in stvarne izdatke. O vsakem proračunu se bo razpravljalo v finančnem ministrstvu pose-

bej. Razpravi bodo prisostvovali razen zastopnikov finančnega ministrstva referenti banških uprav in finančnih direktorji. Takoj po rešitvi banovinskih proračunov se bo pričela razprava o državnem proračunu, ker morajo obstojati med banovinskimi in državnim proračunom popolna skladnost, da se za vsako ceno prepreči preobremenitev davkoplačevalcev. Prihranki, ki so bili doseženi v proračunu za l. 1929/30, se bodo upoštevali pri kritju izdatkov za l. 1930/31. Ti prihranki so v nekaterih banovinah prav znatni, ker se je izkazalo, da so bile posamezne postavke odmerjene previsoko.

Borba za vladu v Avstriji

Splošen odpor proti krščansko-socialni vladi. — Razdor med krščanskimi socialci. — Vaugoinova vlada bo odstopila brzkone že v prihodnjih dneh

Dunaj, 26. novembra. Notranjepolitični položaj v Avstriji je še vedno docela nejasen. Po odločni izjavi dr. Schobra, da njegova skupina pod nobenim pogojem neče in ne more sodelovati s sedanjo vlado, kakor tudi ne z bodočo vlado, v kateri bi imeli heimwehrovci glavno besedo, je spravila krščanske socialce v zelo težaven položaj. Dr. Seipel je sicer stavil nove predloge, ki jih je vodstvo stranke odobrilo, toda Schobrov blok, kakor tudi Kmetiska zveza sta označila te predloge za nesprejemljive. Zato tudi še ni prišlo do osebnih stikov med voditelji posameznih skupin. Predsednik republike Miklas skuša posredovati in je po vrsti sprejel vse vodilne politike, da se informira o njihovem stališču. Vse stranke so izjavile, da nimajo več zaupanja v krščansko socialno stranko in da je sodelovanje s sedanjim vodstvom te stranke, ki se je pri zadnjih volitvah borila s takimi metodami, nemogoče.

Vse to je povzročilo v krščansko-socialni stranki ločitev duhov. Vedno bolj narašča skupina, ki se izjavlja proti radikalizmu, katerega je inspiriral dr. Seipel in ki je tudi dovedel do sodelovanja s Heimwehrom. Izid volitev je bil za stranko resen opomin, da more uspevati v Avstriji le demo-

kratični režim. Ni izključeno, da bo že v bližnjih dneh prišlo v krščansko-socialni stranki do velikih izprememb. Vsekakor pa je že več kot jasno, da je nadaljevanje sedanjega režima popolnoma izključeno. V vseh političnih krogih vlada naziranje, da je vsako razčiščenje položaja tako dolgo nemogoče, dokler je na krmlu manjšinska Vaugoinova vlada. Zato se pričakuje, da bo vlada moralna odstopiti še pred sestankom Narodnega sveta, ki bi se imel sestati prve dni decembra.

Sokolnikov pozvan v Moskvo

London, 26. novembra. Te dni se je raznesla senzacionalna vest, da je moskovska GPU poslala tri svoje agente, da odvedejo ruskega poslanika Sokolnikova v Moskvo. Sovjetske oblasti so odkrile več pism Sokolnikova, ki jih je pisal Rikovu in drugim nasprotnikom Stalina. Sokolnikov je bil še pravočasno opozorjen in je zaprl moskovske emisarje v poslanstvo, kjer so še sedaj. To je že tretji slučaj vmešavanja GPU v posle Sokolnikova. Značilno je, da za prihod teh emisarjev nihče ne ve. Sokolnikova je posetil tudi Roiseman, načelnik zunanje-politične sekcije GPU.

mesa Celja in celjske okolice v torek 2. decembra od 8. do 12. ure dopolndne v posvetovalnici Gremija v Razlagovi ulici 2.

—c Vsi na veliki koncert koroških pesmi. Kakor smo že poročali, prireda na praznik ujedinjenja združeni pevski zbori Celjskega pevskega društva, Oljke in Kastofiškega prosvetnega društva ob 20. večer v veliki dvorani Celjskega doma velik koncert koroških pesmi. Uvodno predavanje bo imel župnik g. dr. Janko Arnež, koroški rojak, pod naslovom: »Kako poje koroški Slovenec?« Celjani, nabavite si nemudoma vstopnice za koncert!

mesa Celja in celjske okolice v torek 2. decembra od 8. do 12. ure dopolndne v posvetovalnici Gremija v Razlagovi ulici 2.

—c Vsi na veliki koncert koroških pesmi. Kakor smo že poročali, prireda na praznik ujedinjenja združeni pevski zbori Celjskega pevskega društva, Oljke in Kastofiškega prosvetnega društva ob 20. večer v veliki dvorani Celjskega doma velik koncert koroških pesmi. Uvodno predavanje bo imel župnik g. dr. Janko Arnež, koroški rojak, pod naslovom: »Kako poje koroški Slovenec?« Celjani, nabavite si nemudoma vstopnice za koncert!

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

— Izlet po morju? — se je začudil Hopper. — Kaj mislite s tem, prosim? — Ozrl se je na sira Waltera, skomignil z rameni in se nasmehnil — malo kakor da bi ga zabavale Petrove čenče, malo pa iz pomilovanja, da se zna tako slabo braniti. Bilo je jasno, da je trdno prepričan, da pojde vse gladko in da se mu ni treba ničesar bati, kajti Peter je bil ugnan v kozji rog. — Ha! — je vzkliknil sir Walter. — Dovolj je teh neumnosti. Se svoj živ dan nisem slišal tako bedastih bajk. Kaj pa vaš poskus ukrasti Romneya, a? Kje je pa vaša pomočnica — ta Craigova? Takoj jo privedite sem, tudi njo moram zaslišati. — Kaj? Morate? To bomo šele videli! — je vzkliknil Peter nepričakovano. — In kakšna pomočnica? Samo nje se morate zahvaliti, da ste dobili nazaj to vražjo sliko. In sploh, bodite previdnejši, kadar govorite o nji. Utegnili bi se kesati, samo prepozno bo. Pazite, da vam ne prisolimo zaušnice. Priznavamo, da ta izbruh ni bil bas v skladu s knjigo o lepem vedenju. Toda Peter se ni mogel več premagovati, ko je slišal sira Waltera govoriti o Jeanni kot o njegovih pomočnici pri tatvinah. Pred njegovim srditim pogledom se je sir Walter umaknil, toda takoj je premagal strah in nagovoril Petra s strogostjo sodnika, ki je trdno prepričan, da je obtoženec kriv. — Tako, zdaj mi je pa že dovolj gospod! Laž vam ne bo pomagala. Ni-main časa pečati se z vašimi bedastimi izgovori. Gospod Hopper, zelo mi mi je žal, da ste bili izpostavljeni takim žaljivkam. Ne morem dovoliti, da bi bil predstavnik velikega bratskega naroda prisiljen poslušati... Predstavnik velikega bratskega naroda se je prijazno nasmehnil in zamahnil z roko, češ saj mu vse odpustim. — O, nikar si ne belite s tem g'ave, sir Walter. Ta mladi falot me je spravil v dobro voljo, a smeh vpliva blagodejno na prebavo. Razumem da blekne človek marsikaj, kadar je v stiski, pozneje pa obžaluje. Sicer pa kaj nameravate z njim? — Policojo pokličem. Redarji bodo že vedeli, kaj početi s takim... — Čuče, jaz bi ne storil tega, — je dejal Hopper. — Fant je še mlad in zato mu ne smete zameriti. Mladost je pač norost. Saj se najbrž niti zaveda!

ni, kaj počenja. Kdor vidi to krasno sliko, zahrepeni po nji. Tako je tudi njega premagala izkušnja. Kaj ko si mu zaenkrat odpustili? — Sira Waltera je sicer ganila velikodušnost človeka, ki odpušča falotu, čeprav je bil tako nesramno obrekovan. Toda s tem predlogom se ni strinjal. — Ne! — je dejal odločno. — Vaša plemenitost je vam v veliko čast, gospod Hopper, toda postava je postava. Ta mladič si je dovolil... — Toda kaj si je dovolil, ni bilo nikoli izgovorjeno, kajti tisti hip so se odprla vrata in vstopila je lady Bellerbyjeva. Vsa presenečena je obstala, videč Petra tako razkačenega in bojevitega. — O — dober dan, gospod Cardinal. Torej ste se vrnili? In gospod Hopper tudi! — je dejala mirno. — Danes je res dan nepričakovanih posetov. Prav kar sem srečala gospoda Gibbsa, prihajal je iz galerije. — Peter se je naglo obrnil in ozrl na lady Bellerbyjevo. — Iz galerije? — Da, ko me je zagledal, je planil skozi vežna vrata in izginil. Njegovo vedenje se mi je zdelo zelo čudno. Kaj je? Kaj se je zgodilo, Walter? Kaj ima... — O, kako more biti človek tak osel! — je vzkliknil Peter. — Oprostite — takoj se vrnem. — In predno je prišlo komu na misel zadržati ga, je skočil k vratom in izginil. — V mučni tišini se je začel glas lady Bellerbyjeve: — Križ božji, kaj vse se godi danes! XVI. Razočaranje ljubitelja umetnosti. Imeli smo že večkrat priliko pripraviti čitatelja, da se je mladi Peter Cardinal v teku lahko kosal z gazelo, antilopo ali blaginikom, ki je izpraznil blaginjo. In tako lahko samo omenimo, da je njegov tek čez vežo preko rekord, s katerim je prediral isto pot Gibbs. Peter se je pognal za Hopperjevim pajdašem pod vplivom močnega nagona, ki mu je šepetal, da bo zamotana zadeva pojasnjena, čim dohiti Gibbsa. Sir Walter se bo prepričal o Hopperjevi podlosti, on, Peter, se bo pa mogel končno nemoteno najesti, obriti in odpočiti. Gibbsa gotovo ni gnala v galerijo gola ljubezen do umetnosti. In tako je bilo treba v interesu vseh begunca čim prej privedi nazaj. Svest si svoje nadarjenosti in treninga v tekanju je bil Peter prepričan, da bo prav lahko dohitel Gibbsa. — Ko je planil iz hiše, ga je čakalo neprijetno presenečenje. Zagledal je, kako jo maha Gibbs v starem avtomobilu čez vrt. Po vseh časovnih računih

bi bil Hopperjev pajdaš že davno lahko za gorami, toda priletni avtomobil je imel svoje stalne navade in se je vremenaknil šele, ko je malo manjkalo, da Gibbsa ni zadela kap. In tako je bil komaj petdeset metrov od terase.

PLAHO DEKLE. — Pomislite, gospodična, nocoj se mi je sanjalo, da sem vam ukradel pol-ljub. — Oh, pa menda vendar ni kdo videl!

Novo preseljevanje „narodov“

Zadnje čase ljudje zapuščajo male otoke in se selijo na kontinent, kjer je življenje lažje

Letos 27. septembra je nastalo preseljevanje ne narodov, temveč »narodov«, ki je zapustil do zadnjega deželo, katere zgodovino lahko zasledujemo do leta 500 po Kristusu. Gre za mali otok Saint-Kilda v Hebridih, v Atlantskem oceanu, zapadno od Škotske. Saint-Kilda je najzaprtejši otok tega otočja. Velik exodus to ni bil. Preselilo se je vsega skupaj samo 37 otočarjev in vse svoje premoženje so spravili na eno jadralnico. Otoček Saint-Kilda je največji doslej edini obljubljeni v skupini istega imena. Podnebje je na tem otoku izredno mirno in do najbližjega obljubljenega otoka Hebrid je samo 70, do škotske obale pa 150 km, a vendar redko stopi človeška noga na ta košček zemlje.

Prvi prebivalci Saint-Kilda so bili baje izgnani zločinci, po otoški legendi pa ne zločinci, temveč sleparji in simpatični pustolovci oziroma celo ruševniki. Kakor prebivalci večine malih otokov, tako so se lotili tudi otočani na Saint-Kildu poljedelstva in živinoreje. Pred 30 leti jim je bil podarjen velik čoln, s katerim naj bi lovili kite, pa ni nikoli odplul iz zaliva, kjer še zdaj gnije. Otočani so sadili večnoma krompir, ker jim žito ni uspevalo. Imeli so okrog 1200 ovac. Vso zimo so predli tweed, ki se je lahko kosal tudi z najboljšo škotsko prejo podobne vrste. Glavne dohodke so pa imeli od nabiranja jajc morskih ptic. Poštna ladja se je ustavila pri otoku komaj enkrat v letu. Na otoku je bila edina vasica, ki je imela samo eno ulico, vodečo do zaliva. Hišice iz grobih kvadratov, pokrite z debelo pločvino, so bile siromašne. Življenje ni bilo lahko, vendar pa ne bedno in otočani so bili zelo navezani na otok. Ko se jih je 1. 1880 nekaj izselilo v Kanado in Avstralijo, so ostalim ponudili prevoz in naselitev drugje. Takrat so ponudbo odbili, letos so pa sami prosili, da bi jih preselili drugam.

V novejšem času to ni prvi primer, da zapuste ljudje otok. Bardsay Island blizu Walesa, na katerem je prebivalo komaj 40 ljudi, je bil izprazen v septembru 1925 obenem z otokom Pore-ray v Hebridih, katerega prebivalce so prepeljali na velik sosedni otok North Uist. Saint-Kilda je imel pred 100 leti še sto prebivalcev, 1. 1877 samo še 76, pred petimi leti je pa padlo število prebivalcev zaradi nagle emigracije od 72 na 47. Izmed 37 prepeljanih je samo 8 moških in žensk srednjih let, drugi so pa starci in starke. Vzrok, da so začeli ljudje bežati z malih otokov, vidi francoski poznavalec keltskih problemov Goblet v tem, da so Hebridi psihološko neprimerno bolj napredni, kakor gospodarsko. S tem hoče reči, da imajo otočani preveč jasne pojme o življenjskih možnostih in izgledih na kontinentu ali na velikih otokih, da bi se še zadovoljili s tem, kar jim morejo nuditi otoki, na katerih je življenje dan za dnem težje. Zanimivo je, da sta bila izmed 37 preseljenih samo dva pripravljena živeti v mestu, eden v Invernesu, drugi pa v Glasgowu. Vsi drugi so se pa naselili na dveh drugih otokih, na enem 27, na drugem pa 8. Exodus s Saint-Kilda je samo eden izmed slikovitih momentov onega preseljevanja v mesta, ki ne pozna nobenih ovir in ki ga vidimo v večji ali manjši meri po vsem svetu.

Sreča v nesreči. — No, zakaj si pa tako žalosten? — Zdravnik pravi, da bom v treh mesecih umrl, mislim se pa v kratkem poročiti. — To je pa res sreča v nesreči. Takšni so dedci... — Pomisli, moj mož me niti ne pozdravi, ko pride domov! — To še ni nič, moj dedec me pa sploh ne pogleda, niti takrat, ko se slachim.

Protiverski pokret v Rusiji

Zadnja številka »Brezverec«, glasila organiziranih brezvercev v sovjetski Rusiji, potrjuje, da se je začela proti veri nova gonja. Na zborovanju vodilnih činiteljev brezverskega pokreta je bil določen načrt za l. 1930-31. Načrt govori o dolžnostih brezverskih organizacij in njihovih odborov. Vse brezverce je treba spraviti v komunistične udarne brigade. Drugo važno orodje bo v novem poslovnem letu pripranje protiverskih razstav. Povečati bo treba število odraslih članov brezverskih organizacij tako, da bo doseglo 9.500.000, dočim morajo narasti omladinske brezverske organizacije na 3.500.000. V zvezi s tem bo treba pomnožiti protiverske postojanke tako, da jih bo v mestih 25.000, po kmeth pa 70.000. Otroške brezverske organizacije se morajo pomnožiti na 30.000. Začeti je treba energično kampanjo proti praznikom vseh veroizpovedi, posebno proti vsem večjim praznikom, ko duhovščina najbolj bega ljudi in izkorišča njihovo nevednost.

Osrednji odbor brezvercev naglašja, da bo prva in najvažnejša naloga organizacije širiti med božičnimi prazniki posebne tiskovine protiverske propagande. Tiskovine bodo razdeljene v tri kategorije, za mesta, za podeželske kraje in za šole. Poleg tega bo izdajala organizacija brezvercev dva časopisa, mnogo letakov in posebno brošuro za otroke. Nedavno so razposlali po vsej Rusiji posebna navodila za božično kampanjo, ki se je pričela že 15. t. m. Glasilo brezvercev poroča, da je osrednji odbor komunistične omladine sklenil bedeti strogo nad izpolnjevanjem vseh navodil o protiverskih akcijah med mladino. Priredi tudi posebno anketo o delovanju duhovščine in sektantov med mladino, da razkrinka te hinavce.

V Moskvi so nedavno zaprli še dve cerkvi. Na židovski praznik so priredili brezverci v Zitomiru družabni večer, na katerem so prepevali protiverske pesmi in sežgali mnogo židovskih molitvenikov, češ, da židovski delavci takih knjig ne potrebujejo več. »Brezverec« tudi poroča, da je bil javno usmrčen mohamedanski svečenik Kadajev, ki je bil med muslimanskim prebivalstvom na Kavkazu zelo popularen.

Pri izpitu. — Povejte nam, gospod kandidat, kakšna je hitrost planetov. — Kolosalna, gospod profesor.

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri zvečer!

Filmska opereta.

Pesmi

Willy Forst
Liane Haid
Ernst Verebes

je konec

V filmu nastopi in poje prvič v našem jeziku

Marica Lubejeva
znana slovenska subreta.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. pop.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Pri boleznih želodca in črev

vzemite tudi Vi FIGOL. FIGOL osvežuje in čisti kri. Dobiva se po vseh lekarnah, po pošti pa razpošilja izdelovalec

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. - 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakovi - Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. - Najmanjši oglas Din 5.-

Pianine „Dalibor“

(CSR), razstavljene na velesejmu, le še par komadov za reklamno ceno 15.200 Din — pri tvrdki Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3 — Na obroke od 400 Din. 2860

Hoteli — dame, gospodje!

Pokličite telefon št. 3269, da pošljemo po Vašo garderobo, da jo ekspresno zlikamo, kemično očistimo, pošljemo, na željo obrnemo. — Likanje oblačke ali suknje Din 18.—, obračanje Din 300.—. — VALLET EXPRES, Ljubljana, Stari trg št. 19. — Na likanje se lahko počaka! 2906

Malinovce

s najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemije, primesti, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. Piccoli, Ljubljana. — 1 kg 20.— Din. pri večjem odjemu ceneje. Razpošilja se po pošti in železnici. 58/T

HRASTOVE DESKE

več let stare, nežamane, od 1-4 m dolge, II., III. vrste prodam po Din 600.— m². Pri odjemu najmanj 4 m² popust. — Naslov pove uprava »Slov. Narodac«. 2903

TELOVADNO ORODJE

(bradljo, drog, konja) in drugo že rabljeno kupim komplet — o ali posamezno. Ponudbe z navedbo orodja in cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Telo vadno orodje«. 2910

LEPE MOČNE KONJE

na gugalnicah izdeluje in prodaja Slavica Franc, tapetništvo, Rimska cesta 5. Zobjak 14 Ljubljana 2908

PREDCE IN KODRALCE

za izdelovanje žime išče najmoderneje urejena tovarna v Beogradu. — Ponudbe z navedbo plače na naslov: »Neva«, Beograd, Oblakovska 14-16. 2911

HISO

trisočno, s stalno vodno močjo in prostorom za poljubno obrt, blizu kolodvora, sredi vasi, v večjem industrijskem kraju — prodaja Alojzij Sevnik, Radomlje pri Kamniku. 2912

BUDILKE (weckerce)

a 50.— Din z garancijo. — IVAN FAKIZ, LJUBLJANA, Pred škofijo 15. 2838

Ivan Magdič, krojač

Ljubljana, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jensko sezono. 2822

MIKLAVŽEVA DARILA

za otroke in odrasle — nudi po najnižjih cenah v veliki izbiri staroznana trdka

F. M. Schmitt

LJUBLJANA

Pred škofijo Lingarjeva ulica

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfinije in najceneje

MATEK & MIKEŠ. LJUBLJANA

DALMATINOVA 13.

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj, »BREDA« žepni robci komad 2.— Din.

1000 Din plačam

ako Vaših kurjih očes, bradavic, roženice in otekin v treh dneh brez bolečin in nevarnosti brez nožev in brez vnetja ne odpravi zdravniško pripovedi

ročni »Ria-Balsam«. G. godni svetnik L. piše: »18 let sem trpel na kurjih očesih, vsak čevlji in vsak korak mi je povzročil muke. »Ria-Balsam« je odpravil moja kurja očesa s koreninami vred. Podobno pišejo vladni svetnik Dr. Bodenstein in grofica Zeppelin. — Cena z jamstvenim pismom Din 8.—, 3 lončki Din 15.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice, poštini predal 12/R 26, CSR.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti prevzema

PEDICIJA TURK, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9. Telefon interurban 2157. 81/T

Makulturni papir

63 à Din 4.—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

Ustanovljeno leta 1923

M. URBAS

(lastnik: Miroslav Urbas)

priporoča pristne

KRANJSKE KLOBASE

priznane kot »SPECIALITETA« lastnega izdelka.

LJUBLJANA — SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 13

poleg Mestne elektrarne.

Brzjav: »URBAS LJUBLJANA« Telefon št. 3322

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Zadnji (milijonski) razred

Za event. tiskovne napake ne prevzamemo odgovornosti.

Včeraj, dne 25. novembra, so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

100.000 Din srečka št. 57582.
50.000 Din srečka št. 32189.
40.000 Din srečka št. 36653.
30.000 Din srečka št. 39947.
20.000 Din srečka št. 68981.
10.000 Din srečke št.: 3.845, 59.991, 60.056, 81.867, 94.161;
4.000 Din srečke št.: 3.665, 21.420, 41.094, 60.802, 68.744;
2.000 Din srečke št.: 2.562, 4.392, 5.428, 6.399, 8.261, 15.710, 18.490,
19.087, 20.902, 24.528, 24.917, 30.416, 31.275, 33.592, 34.319, 37.705, 43.176,
44.583, 45.476, 47.121, 47.687, 48.193, 52.969, 53.088, 54.703, 55.316, 55.323,
56.382, 56.681, 58.778, 61.881, 64.735, 67.721, 68.142, 71.050, 74.922, 76.571,
77.036, 77.112, 80.100, 83.200, 84.250, 85.934, 88.036, 88.661, 90.640, 91.303,
91.706, 92.387, 92.707, 93.464, 96.527.

Izžrebane dobitke pričnemo izplačevati dne 15. decembra.

Ker so vse srečke razprodane, izžrebanih srečk ne moremo več zamenjati.

Naročilnice za srečke za novo kolo drž. raz. loterije, bomo priložili »Jutrnc« okrog 1. decembra. Naprodaj pa bodo srečke v vseh podružnicah »Jutrnc«.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19